

דף י"ב ע"ב

בגמ': ותשלח את אמתה וכו' דאישתרכבה אישתרכובי.

בשיח שרפי קודש (ב,תמא) כותב, ששאל הרה"ק ר"י מווארקה ז"ע, איך עלה בדעתה לפשוט ידה למקום שכל כך רחוק מהשיג ידה?

והשיב - כאשר אדם חושק באיזה דבר, אפילו הדבר הזה רחוק ממנו מאד, נדמה לו שהוא קרוב ונמצא על ידו ממש עכ"ל"ק.

ואולי זה רק אם יש לאדם רצון אמיתי, וזה "אמתה" מלשון אמת.

(וללוי אמר)

★★

בגמ': מלמד שירדה לרחוץ מגילולי בית אביה.

ברישי (בד"ה לרחוץ) פירש לטבול שם לשם גירות. עכ"ל. ולכאורה קשה, דהרי טבילת גר צריכה להיות בפני שלושה, כמבואר בקידושין (סב:), וא"כ איך הועילה לה טבילתה לשם גירות? ויש ליישב ע"פ מה שהקשה ה"טורי אבן" (במגילה יג.) על רש"י, דכל מה שגר צריך טבילה זה דוקא כשכא לצאת מתורת בני נח ולהיכנס לקדושת ישראל, אבל קודם מתן תורה הרי היה על כולם תורת בני נח, ואם כן מה שייכת כלל טבילה לשם גירות? וממילא ברור שלטבילה שעשתה באמת לא צריך שלשה, כי אין זה גירות לשם ישראל, אלא שמ"מ כוונת רש"י שכתב "לשם גירות" הוא להשתייך לאותו זרע של ישראל הכופר בגילולי בית אביה, ובזה שקיבלה זאת על עצמה נחשב כמו שמתגיירת.

שו"ר בהגהות "ברוך טעם" על הטו"א שם שכתב ליישב קושייתו וז"ל: י"ל כיון שהיו אז כבר לבני יעקב מצוות נוספות על ז' מצוות מה שנצטוו ע"י עמרם כמבואר בדברי הרמב"ם הלכות מלכים מלבד מצות גיד הנשה. עכ"ל.

עוד יש להוסיף ולציין, שכבר מצינו בעוד מקומות לשון גירות קודם מתן תורה, יעויין סוכה (מט:), וחגיגה ג. אברהם שהיה תחילה לגרים, וברש"י שם "בנדבת לבו להתגייר". וע"כ צ"ל דקודם מתן תורה הכוונה בגירות היא להכנס תחת כנפי השכינה ועול מלכות שמים, וא"כ י"ל דה"ה הכא. [אלא

מובא, כי אלדר הוא בנו של אליצפן בן פרנך שילדה לו יוכבד בפרק הזמן שהיתה מגורשת מעמרם.

כיצד, אם כן, חזר עמרם ונשא את יוכבד לאחר שנישאה לאליצפן, והלא אסור לאדם להחזיר את גרושתו לאחר שנישאת, ואין ספק שעמרם - שגדול הדור היה - קיים את כל התורה קודם שניתנה?

והביא שם בשם הגאון ר' אהרן ליב שטיינמן שליט"א תירוץ בזה, די"ל דהאיסור של מחזיר גרושתו קיים רק אם גירשה בגט כריתות, ואילו עמרם לא גירש את יוכבד בגט אלא בשילוח ופרישה ממנה, כפי שנהגו קודם מתן תורה, וא"כ לא חל איסור מחזיר גרושתו.

עוד הביא בזה הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א: יוכבד - דודתו של עמרם היתה, אחותו של קהת אביו. ואם עמרם הקפיד לקיים את כל התורה כולה גם בנישואין אלו, מדוע נשא את דודתו. אלא שראה שמנישואין אלו יעמיד את משה, אהרן ומרים ולכן לא הקפיד, לא על איסור אחות אביו, ולא על "מחזיר גרושתו", כיעקב אבינו שנשא שתי אחיות על מנת להעמיד שבטי יה.

★★

בגמ': ותרם אותו כי טוב הוא, תניא ר"מ אומר טוב שמו.

בספר מתא דירושלים על הירושלמי (פ"ג דר"ה הלכה ט') בהא דאיתא שם: מיכן ה' ר"מ דורש שמות. כתב וז"ל:

ובחדושי על התורה אמרתי לפרש בזה הקרא "אלו שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושוע", ולכאורה אין המשך לזה, וכי בשביל שאלו השמות קרא משה להושע יהושוע, אמנם אית' בגמרא לרעה, כמו שדרשו סתור בן מכאל שעשה סתירה, וזה הוא הענין דמשה רבינו בשביל שהיה מדייק בשמא כמבואר כאן, לפיכך כאשר ראה אלו שמות האנשים חשש והתפלל על יהושוע, ופעם אמרתי בסוטה דף י"ב "ותרא אותו כי טוב הוא", תני' ר"מ אומר טוב שמו משום דמהיכא ידעה דטוב הוא, אלא משום דר"מ לשיטתו דהי' מדייק בשמא וכיון דטוב שמו ידעה דטוב הוא עכ"ד.